

2022-03-24
I2022/00772

Infrastrukturdepartementet

Transportstyrelsen
601 73 Norrköping

Uppdrag att föreslå ett avgiftssystem för statliga elvägar

Regeringens beslut

Regeringen ger Transportstyrelsen i uppdrag att föreslå hur ett tekniskt system, datahantering och ansvarsfördelning bör utformas för att möjliggöra ett avgiftssystem för statliga elvägar samt utreda förslaget juridiska och ekonomiska konsekvenser. Vid genomförandet av uppdraget ska de förslag som lämnades i Elvägsutredningens betänkande Regler för statliga elvägar (SOU 2021:73) vara utgångspunkt och svaren från remissinstanserna beaktas. Utformningen av systemet ska vara samhällsekonomiskt effektivt. Det ska vara enkelt för både svenska och utländska elvägsanvändare att betala för användningen av elvägar.

Förslaget ska kunna tillämpas på samtliga elvägar som omfattas av Trafikverkets förslag till utbyggnad av elvägar i rapporten Analysera förutsättningar och planera för en utbyggnad av elvägar (TRV 2020/113 361). Om detta system inte bedöms kunna tas i bruk till introduktionen av den första permanenta elvägen som planeras att anläggas mellan Örebro och Hallsberg ska Transportstyrelsen även föreslå ett tillfälligt, förenklat system för denna sträcka.

Förslaget ska omfatta de olika elvägstekniker som kan komma att bli aktuella för statliga elvägar i Sverige. Transportstyrelsen bör beakta att elvägsteknikerna och det pågående standardiseringsarbetet på området är under snabb utveckling. Transportstyrelsen ska också ta hänsyn till utvecklingen i andra länder i Europa när det gäller avgiftssystem relevanta för elväg och samtidigt ta hänsyn till specifika nationella förutsättningar i Sverige.

Förslagen ska omfatta utformning av systemarkitektur och förslag på organisatorisk ansvarsfördelning. Vidare ska en kostnadsuppskattning för investering, drift och underhåll av systemet per teknik lämnas samt en översiktlig tidplan för införande med målsättningen att systemet ska driftsättas vid introduktionen av den första planerade permanenta elvägen mellan Örebro och Hallsberg i slutet av 2025.

Transportstyrelsen ska redogöra för vilka personuppgifter som kommer att behandlas i avgiftssystemet samt skyddsåtgärder avseende datahanteringen. Risker för manipulation ska också redovisas, liksom hur dessa risker har hanterats för att stävja manipulation.

Transportstyrelsen ska i förhållande till Elvägutredningens nämnda betänkande lämna de nya eller justerade författningsförslag, t.ex. i fråga om sekretess, som behövs med anledning av det avgiftssystem som föreslås. Även i övrigt ska Transportstyrelsen lämna de författningsförslag som övervägandena föranleder. I den mån författningsändringarna medför särskilda konsekvenser, ska dessa redovisas utförligt. Förslagets konsekvenser för användare av statliga elvägar och de offentligfinansiella samt samhällsekonomiska effekterna ska redovisas särskilt.

Vid genomförandet av uppdraget ska Transportstyrelsen samverka med Trafikverket och inhämta synpunkter från andra berörda aktörer, bland annat fordonsindustrin och åkeribranschen.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) senast den 1 november 2022.

Skälen för regeringens beslut

Senast 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. På längre sikt bör vägtransporterna i huvudsak elektrifieras. Regeringen arbetar aktivt för att driva på den gröna industriella revolutionen med investeringar i hela landet. På så sätt minskas utsläppen och så hamnar framtidens jobb i Sverige. Runt om i hela landet pågår just nu en grön industriell revolution, där både näringslivet och den offentliga sektorn genomför stora klimatinvesteringar för att ställa om Sverige till nettonollutsläpp 2045. Sverige har ett innovativt och konkurrenskraftigt näringsliv som ligger i framkant med att ta fram nya gröna produkter och tjänster. När Sverige nyindustrialiseras kan tusentals nya

arbeten skapas inom ny och grön industri, som inte bara hjälper Sverige utan också världen att sänka sina utsläpp. Genom elektrifieringen av transportsektorn minskar också Sveriges beroende av fossila bränslen. Utöver omfattande insatser för att bygga infrastruktur för stationär laddning av fordon pågår sedan flera år ett arbete med att utveckla elvägar. Den bärande idén med elvägar är att elfordon får möjlighet att motta el för framdrivning eller laddning av batterier under körning.

Sverige är ett av de ledande länderna i världen när det gäller utveckling av elvägar. Trafikverket har sedan 2016 arbetat med fyra demonstrationsanläggningar för elvägar på allmänna vägar. I enlighet med den nationella planen för transportinfrastrukturen för 2018–2029 har Trafikverket påbörjat planeringen för anläggandet av den första permanenta elvägen. Till skillnad från tidigare demonstrationsanläggningar kommer den att vara öppen för allmänheten. Sommaren 2021 beslutade Trafikverket att sträckan kommer att bli 21 km lång och sträcka sig mellan Örebro och Hallsberg. Under den senare delen av 2022 planerar Trafikverket att upphandla leverantör av elvägsteknik. Byggnationen av elvägen planeras att utföras under åren 2024–2025 och sträckan planeras att tas i drift vid årsskiftet 2025–2026.

I september 2021 överlämnade Elvägsutredningen sitt betänkande Regler för statliga elvägar (SOU 2021:73) till regeringen. Av betänkandet framgår att det finns behov av vidare analys av avgiftssystemets utformning. Transportstyrelsen ansvarar för debiteringen av andra infrastrukturavgifter på väg och föreslås av Elvägsutredningen också bli ansvarig för debitering av brukaravgifter för statliga elvägar.

På regeringens vägnar

Tomas Eneroth

Robin Jacobsson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Finansdepartementet/BA

Miljödepartementet/KL

Näringsdepartementet/BI och MK

Infrastrukturdepartementet/E, TP, TM och RS

Trafikverket